

Sectorplan 26

Kabelreststoffen

1 Achtergrondgegevens

1. Belangrijkste afvalstoffen	Papiergeïsoleerde en kunststofgeïsoleerde kabelreststoffen, glasvezelkabelreststoffen en garnituren
2. Belangrijkste bronnen	Kabelproducenten, energiedistributie-, kabelleg-, sloop- en telecommunicatie-bedrijven, spoorwegen, Ministerie van Defensie
3. Aanbod in 2000 (in Nederland)	6 kton ²⁶
4. % nuttige toepassing in 2000	67%
5. % verwijdering in 2000	23% ²⁷
6. Verwacht aanbod in 2006	6 kton
7. Verwacht aanbod in 2012	7 kton
8. Bijzondere kenmerken	In de Eural zijn kabelreststoffen die olie, koolteer of andere gevaarlijke stoffen bevatten aangemerkt als gevaarlijk afval. Euralcodes 17.04.07, 17.04.10*c en 17.04.11

2 Afbakening sectorplan

In dit sectorplan is het beleid uitgewerkt voor reststoffen van kabels die zijn toegepast in onder- en bovengrondse kabelnetwerken voor telecommunicatie en transport van energie. Kabelreststoffen komen vrij bij de productie van kabels en bij het aanleggen, onderhouden, vervangen en verwijderen van bekabeling. Het betreft de volgende soorten:

- papiergeïsoleerde kabelreststoffen (afkomstig van met papier en lood omhulde metalen kabels, vaak met olieachtige materialen geïmpregneerd);
- kunststofgeïsoleerde kabelreststoffen (afkomstig van met kunststoffen omhulde metalen kabels);
- glasvezelkabelreststoffen;
- garnituren, zoals verbindingsmoffen en eindsluitingen.

In onderstaande tabel is aangegeven in welke sectorplannen andere dan de hiervoor genoemde kabelreststoffen aan de orde komen.

²⁶ Dit betreft de hoeveelheid die bekend is op basis van het meldingen- en registratiesysteem (LMA).

²⁷ Van de genoemde 6 kton is van 10% de wijze van verwerking niet bekend.

Voor deze stromen zie deze sectorplannen
<ul style="list-style-type: none"> • verlengsnoeren of kabels van grote elektrische en elektronische apparatuur industrieel 	afhankelijk van de herkomst: <ol style="list-style-type: none"> 1. huishoudelijk restafval, 2. procesafhankelijk industrieel afval, of 3. HDO-restafval
<ul style="list-style-type: none"> • kabelreststoffen die uitsluitend bestaan uit metaal (zoals bovenleidingen van spoorwegen, trekkabels etc.) 	21 metaalafvalstoffen
<ul style="list-style-type: none"> • kabelreststoffen die deel uitmaken van wit- en bruingoed (snoeren) 	15 wit- en bruingoed

3 Beleid

Het beleid voor kabelreststoffen is gericht op het bevorderen van materiaalhergebruik van de verschillende fracties van kabelreststoffen.

3.1 Convenant

Op 30 maart 1993 is door de minister van VROM en de belangrijkste ontdoeners van papiergeïsoleerde kabelrestanten de 'Verklaring kwalitatieve preventie en lekvrije verwijdering van papiergeïsoleerde kabelrestanten' ondertekend. Het convenant is ondertekend door de elektriciteitsdistributiebedrijven (verenigd in EnergieNed), PTT Telecom B.V., Nederlandse Draad- en Kabelproducenten (NEDEK), Nederlandse Spoorwegen N.V., het Ministerie van Defensie en de Minister van VROM.

Met de ondertekening hebben de bedrijven zich verplicht tot het uitvoeren van een onderzoeksprogramma naar het minimaliseren van de milieubelasting tijdens de totale levenscyclus van papiergeïsoleerde grondkabelreststoffen. Daarnaast hebben zij op zich genomen om de inname en verwerking van de bij hen vrijkomende papiergeïsoleerde grondkabelrestanten in technisch en organisatorisch opzicht lekvrij te laten verlopen.

De afspraken in het convenant zijn uitgewerkt in verplichtingen voor de convenantpartijen. Het convenant en de verplichtingen zijn geëvalueerd. In het evaluatierapport 'Evaluatiestudie vijf jaar convenant lekvrije kabelverwijdering' (KEMA, 29 april 1999) wordt geconcludeerd dat de ingestelde structuur en de technische oplossingen hebben bijgedragen tot een verbetering van de kabelverwerking en tot het beëindigen van milieuonvriendelijke verwerking, en worden aanbevelingen gedaan tot verdere verbetering. Voor zover nog actueel zijn deze aanbevelingen in dit sectorplan opgenomen. Met het vaststellen van het LAP waarvan dit sectorplan onderdeel uitmaakt, komt het convenant en de uitwerking hiervan in verplichtingen voor de ontdoeners te vervallen.

3.2 Preventiemogelijkheden

In het kader van het convenant is het 'Eindrapport kwalitatieve preventie kabels en garnituren' (Verhage, 1997) opgesteld. Hierin zijn mogelijkheden aangegeven voor verdere verbetering. Het betreft onder meer het beëindigen van het gebruik van loodadditieven. Mogelijkheden om vanuit het afvalstoffenbeleid tot kwantitatieve preventie te komen zijn niet aanwezig. Het gebruik (en op termijn vrijkomen) van kabelreststoffen wordt bepaald door autonome technische en maatschappelijke ontwikkelingen.

3.3 Be- en verwerking

Voor grondkabelrestanten en –garnituren en voor de residuen van de bewerking van deze afvalstoffen is een stortverbod in voorbereiding.

4 Aspecten van vergunningverlening

Voor de algemeen geldende bepalingen bij vergunningverlening wordt verwezen naar 'Toelichting bij de sectorplannen'. Aanvullingen op en afwijkingen van deze algemeen geldende bepalingen zijn hierna gegeven.

4.1 Papier- en kunststofgeïsoleerde kabelreststoffen en garnituren

4.1.1 Inzamelen en opslaan

Papiergeïsoleerde kabelreststoffen moeten apart worden opgeslagen van andere kabelreststoffen en garnituren, om zoveel mogelijk hergebruik van de kabelreststoffen te bereiken. In de vergunningen voor het opslaan van kabelreststoffen worden hiertoe voorschriften opgenomen.

4.1.2 Be- en verwerken

De metaalfraction van papiergeïsoleerde kabelreststoffen wordt hergebruikt. Hergebruik van de restfractie is niet mogelijk, gezien de vermenging van de olie- en papierfractie. De restfractie wordt nuttig toegepast als brandstof, verbrand in een AVI of bij gebrek aan verbrandingscapaciteit gestort.

De metaalfraction van kunststofgeïsoleerde kabelreststoffen wordt ook hergebruikt. De restfractie wordt in de huidige praktijk meestal gestort of nuttig toegepast als brandstof. Hergebruik van de kunststoffen wordt bemoeilijkt door de aanwezigheid van rubber, metaaldeeltjes en andere kunststoffen. In het onderzoeksrapport 'Scheiding en hergebruik van de kunststoffracties vrijkomend bij de verwerking van energiekabelrestanten' (KEMA 1997) blijkt dat hergebruik van de kunststoffracties mogelijk is. In de planperiode wordt nagegaan op welke wijze het hergebruik van deze fracties gerealiseerd kan worden.

Garnituren worden door kabelverwerkende bedrijven ingezameld en verwerkt. De metalen uit garnituren worden hergebruikt. De restfractie (bitumen en kunststoffen) is te vervuild of te divers om voor materiaalhergebruik geschikt te zijn. Deze fracties worden nuttig toegepast als brandstof.

Minimumstandaard

De minimumstandaard voor de be- en verwerking van papier- en kunststofgeïsoleerde kabelreststoffen en garnituren is scheiding van de metaalfraction en de restfractie, gevolgd door materiaalhergebruik van de metaalfraction en verwijderen door verbranden van de restfractie.

Overwegingen bij het vaststellen van de minimumstandaard

- De minimumstandaard sluit aan bij een wijze van be- en verwerking die in de praktijk uitvoerbaar en bedrijfszeker is gebleken.
- Scheiding van metaal en papier- en kunststoffraction is kosteneffectief, omdat gescheiden metaalfractionen financieel meer opleveren dan ongescheiden kabelreststoffen. Hergebruik van metaalafvalstoffen bespaart primaire grondstoffen. Uit milieuoogpunt is een be- en verwerking conform de minimumstandaard gewenst. Om een verwerking conform de minimumstandaard te verzekeren worden instrumenten ingezet zoals mogelijk een terugname en verwerkingsplicht voor producenten en importeurs van kabels.
- Het niveau van verwerking dat in de minimumstandaard is vastgelegd komt overeen met de gangbare wijze van verwerking in het buitenland.

4.2 Glasvezelkabelreststoffen

4.2.1 Inzamelen en opslaan

Ten aanzien van inzamelen en opslaan zijn geen afvalspecifieke aspecten van vergunningverlening aan de orde.

4.2.2 Be- en verwerken

Glasvezelkabelreststoffen worden gestort of verbrand. Aramidevezels en gel bemoeilijken een hoogwaardiger verwerking van de glasvezelkabelreststoffen. Aangezien glasvezelkabelreststoffen steeds meer gebruikt worden is het van belang om het hergebruik van glasvezelkabelreststoffen te bevorderen. De technische mogelijkheden hiertoe worden door marktpartijen onderzocht.

Minimumstandaard
De minimumstandaard voor het be- en verwerken van glasvezelkabelreststoffen is verwijderen door verbranden.
Overwegingen bij het vaststellen van de minimumstandaard
<ul style="list-style-type: none">• De minimumstandaard is geformuleerd op het niveau van verwijderen door verbranden, om de hoeveelheid te storten afval te beperken. Deze wijze van be- en verwerken is uitvoerbaar en bedrijfszeker en is uit oogpunt van kosten aanvaardbaar.• Voor glasvezelkabelreststoffen zijn hoogwaardiger verwerkingsmogelijkheden in onderzoek. Om een hoogwaardiger verwerking te bevorderen worden instrumenten ingezet zoals mogelijk een terugname en verwerkingsplicht voor producenten en importeurs van kabels. Gelet op deze overwegingen is de minimumstandaard uit milieuoogpunt acceptabel.• De wijze van verwerking in het buitenland is in een aantal gevallen laagwaardiger dan de minimumstandaard. Op grond van het zelfverzorgingsbeginsel wordt uitvoer voor storten in beginsel niet toegestaan.

Afhankelijk van de ontwikkeling van hoogwaardiger verwerkingsmethoden kan de minimumstandaard in de volgende planperiode worden herzien.

5 In- en uitvoer

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor in- en uitvoer zijn opgenomen in hoofdstuk 12 van het beleidskader. De uitwerking voor kabelreststoffen is hierna gegeven.

5.1 Verwijderen

In- en uitvoer van kabelreststoffen voor storten is op basis van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Tegen invoer van kabelreststoffen voor verbranden als vorm van verwijdering wordt in beginsel bezwaar gemaakt daar dit in strijd is met de Nederlandse minimumstandaard en als zodanig niet kan worden vergund aan een verwerker in Nederland. Het gestelde in de vorige zin geldt niet voor glasvezelkabelreststoffen waarvoor invoer voor verbranden kan worden toegestaan wanneer dat als zodanig is vergund aan de beoogde verwerker.

Tegen uitvoer van kabelreststoffen voor verbranden als vorm van verwijderen wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt.

5.2 Nuttige toepassing

Kabelreststoffen komen niet voor op een van de lijsten van de EVOA, en daarom moet de procedure voor rode-lijst-afvalstoffen gevolgd worden.

Gelet op de aard van de afvalstoffen is directe nuttige toepassing (zonder voorbereiding) van afval vallend onder dit sectorplan in het algemeen niet aan de orde. In gevallen waarin dit toch aan de orde is wordt tegen invoer voor nuttige toepassing wordt in beginsel echter geen bezwaar gemaakt wanneer de beoogde

verwerking in lijn is met de Nederlandse minimumstandaard en als zodanig is vergund aan de beoogde verwerker.

Tegen uitvoer voor nuttige toepassing wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt.

5.3 Voorlopige verwijdering of voorlopige nuttige toepassing

Worden kabelreststoffen na overbrenging gescheiden/gesorteerd, geshredderd of anderszins voorbehandeld, dan is in het algemeen sprake van voorlopige nuttige toepassing (R12/R13) of van voorlopige verwijdering (D13/D14/D15).

Tegen in- en uitvoer voor voorlopige verwijdering wordt in beginsel bezwaar gemaakt op grond van nationale zelfverzorging wanneer als vervolghandeling een deel van het overgebrachte afval wordt gestort.

Tegen invoer van kabelreststoffen voor voorlopige verwijdering waarbij de vervolghandeling geheel bestaat uit verbranden als vorm van verwijdering wordt in beginsel bezwaar gemaakt daar dit in strijd is met de Nederlandse minimumstandaard en als zodanig niet kan worden vergund aan een verwerker in Nederland. Het gestelde in de vorige zin geldt niet voor glasvezelkabelreststoffen waarvoor invoer voor voorlopige verwijdering gevolgd door verbranden kan worden toegestaan wanneer dat in lijn is met de minimumstandaard en als zodanig is vergund aan de beoogde verwerker.

Tegen uitvoer voor voorlopige verwijdering waarbij de vervolghandeling geheel bestaat uit verbranden als vorm van verwijdering wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt.

Tegen invoer voor voorlopige nuttige toepassing wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt wanneer de beoogde verwerking in lijn is met de Nederlandse minimumstandaard en als zodanig is vergund aan de beoogde verwerker.

Tegen uitvoer voor voorlopige nuttige toepassing wordt bezwaar gemaakt wanneer als vervolghandeling zoveel van het overgebrachte afval wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Het toetsingskader hiervoor is paragraaf 12.4 beleidskader. Als uitgangspunt geldt hierbij dat iedere mate van storten in beginsel te hoog is om de overbrenging te rechtvaardigen aangezien nuttige toepassing of verbranden als vorm van verwijdering mogelijk is.

Wanneer de kennisgeving onvoldoende gegevens bevat over de vervolghandeling(en) wordt in beginsel bezwaar gemaakt, zowel bij voorlopige nuttige toepassing als bij voorlopige verwijdering.

6 Monitoring

De monitoring van kabelreststoffen vindt momenteel plaats op basis van het Convenant. Met het aflopen van het convenant wordt gemonitord op basis van de gegevens uit het meldingen- en registratiesysteem.